

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 3.— Núm. 75.— Diumenge 5 de Janer de 1902.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyen càrrecs públics; volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civilsino tot quant se refereixi á la organisió interior de nostra terra; volém que catalans sian los jueges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia los pleys y causas; volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facilitat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris o diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897.)

ANY NOU

Ben vingut sà... Ben vingut l'any nou que ns porta sagueras esperansas d'un démà venturós per la nostra aymada Catalunya; ben vinguda l'engranxa de temps que en la llarga historia de las reivindicacions de nostra personalitat nacional, s'ha de senyalar ab fita blanca y mostrara á las generacions que ns han de succehir, l'inicí camí planer pera deslliurar al poble català de l'esclavatge quèl deshonra.

La forsa de l'ideal que mou lo nostre esperit, de dia en dia's manifesta més potenta y hermosa.... Y és que's cors més adormits, los enteniments més tèbols y las ànimes més peresosas, se desvetllan ja tot d'una al crit de Pàtria, y entrant sense rezels ni miraments en la corrent vivificadora que ns ha de retornar nostra passada y anyorada grandesa.

No sabem si l'any que tot just comenza, rialler y enjogassat com un nin, donarà días de dol y de tristesa als qui ab la constància del creyent venim propagant de fa molt temps los ideals catalanistas, puig potser en los plechs inexcrubables de la seva vida s'hi amaga una llarga tongada de persecucions, de crims y d'infamias.....

Potser en la tardanera volta del Sol qu'avui s'inicia, hi trobarem lo moment de goig suprem en que's redressarà plena de vigor y ènergia la figura gegant de la Catalunya de sempre, la que ha sapigut donar, may imposar, lleys admirables al mon, la que ha respectat com a reliquias sagradas la llengua, los costums y la llibertat dels pobles que ab ella s'uniren ab llaços de germanor.....

Mes, sia la que's vulga la sort que l'desti li reservi, portins lo fel del dolor á la nostra ànima ó la mel de l'alegria als llabis, nosaltres saludem al nou any ab satisfacció inmensa, perque al cap y á la fi, en ell se demostrarà una vegada més, que la rassa catalana vol viure una vida de dignitat y de progrès, exempta per complir d'aquestas trabas ignominiosas que com llosa de plom pesan sobre llurs espaldas, y lliure de l'ambient d'extrangeria que per totes las incontrades se respira mercès á la maldat dels opresors y á l'indiferència suïcida dels qui encara no volen regoneixre llur miserabile condició d'esclaus.

La nostra causa, doblement patriòtica y santa, puig comprendia ab maravillosa justesa las tradicions y las aspiracions de Catalunya, anirà sent sa via, enfondint las arrels en la conciencia del poble y arreconant tots los obstacles que s'oposen á sa expansió natural. Podran retrassar apparentament sa victoria definitiva los governs decadents y d'espòtols y la taya abigarrada dels descastats que ls segueixen; però no deturaran sa triomfal carriera, perque la llibertat dels pobles, com la llibertat dels homes, ha sigut consagrada pel mateix Déu y es condició necessaria de la vida.

Saludem á l'any nou y seguim treballant y lluyant sens treva per Tarragona, per Catalunya, per la redempció de tots los pobles oprimits.

LA REDACCIÓ.

1.º de Janer de 1902.

CATALANISTERS EXAGERATS

Moltas vegades, entre nosaltres, hem sentit arguments que semblava que volguessin demostrar que l'apassionament y la exageració en lo sentiment dels ideals catalanistas, eran un destorb pera l'implantació en aquesta terra dels principis que informen lo nostre programa.

Hem sentit moltas vegades a persones qu'apareixen creure de bona fe en la lògica d'aquestas demostracions, qu'ab un tò filosòfic exclaman: «Yo soch català però no catalanista». Y després de sortirnos ab semblaçant patoxta, s'han quedat tant satisfeits, no com aquell que se sent orgullós de saber repetir un argument que va inventar un descastat pera amagar la seva falta de patriotisme, sinó com aquell qu'ha resolt la quadratura del cercle.

Y a fe que no pot sentirse res més innocent ni més pobre, que jo soch català á una persona que per res se preocupa del passat, del present ni del pervindre de Catalunya com a poble; del paper que deu representar en lo concert dels pobles lliures; dels caràcters distintius personalitat catalana; del perque costum, i ció d'una llengua y d'unes l'inferioritat que les catalanas tenen; de rasa per un'altra, considerada la seva talvolta per

algunes qualitats, mes inferior sens dubte per algunes altres y diferente al fi; de la importància que la seva pàtria tinguda un dia; de las aptituds qu'áquí restan condormidas y que convindria desxoniar validament no fos més que pera donar fe de vida y desvirtuar lo denigrant concepte de que Catalunya no es altra cosa més que un rico florón de la corona de Castilla com era temps endarrera la perla de las Antillas.

Y dich que no's pot sentir res més innocent y més pobre, perque si aquella persona de que parlem se preocupés de quelcom de tot això, escuso dir si se la consideraria catalana y catalanista.

Mes, al sentir en boca de qui res de tot això! preocupa encara que s'ocupe de socialisme y de política, ja considerariá tot lo mon per pàtria seva, ja considerariá favorable o perjudicial als destins de l'Estat espanyol, la forma republicana o la monàrquica, conservadora o liberal, al sentir en boca seva jo soch català, un que català se senti, sense poguer contenir la rialleta burlona, ha de respondre desseguida:—Dispensi, però no se li coneix. Ara bé, aquests que son catalans però no se li coneixen, son los quins van repartint credencials d'exagerat a tots aquells que sentintinos avergonyits per las intolerables imposicions forasteras y sent consideracions sobre d'elles la santa indignació se'n sobreix per la boca y ab la vechemencia que produxeixen los sentiments masclles abominem com se mereix de tanta asquerositat y de tanta faràs com fa victimà Catalunya anoreant las glòries y tradicions de la rassa y de la terra que ns ha criat y ns manté.

A n'aquests, donchs, que de la mena més ignorant fan definicions de catalans y catalanistas y fan veure quells esplantan los catalanistas qu'ells ne diuen exagerats, sortimlohs al devant y difemlohs! Aquí no més hi ha que catalans castissos y catalans descastats.

V. ESTRÉM.

Marsà 29 de Desembre, 1901

LA LLENGUA CATALANA À CASA LA CIUTAT

D'aquella sagnanta jornada en que foren esborradals las institucions municipals de nostra aymada Terra, ha començat la rehabilitació. L'acte trascendent del dimecres, primer dia de l'any 1902 al gran saló de sessions de nostre Ajuntament, fou una protesta edificant contra'l despotisme y la tiranía qu'en 1714, calents encara ls cossos dels darrers héros que combatian per las prerrogatives y drets de Catalunya arrosegava y envià l'honorosa gramalla, vestimenta dels concellers municipals, gelosíssims de aquellas nostres institucions de gloria inmaculada,

Fou aytal acte, desagrávi també á la bona memòria de nostres avis, qu'emplearen la llengua catalana en totes las relacions fins á la passada centuria, en qu'el daie de posar a un mateix ras polítich y administratiu á totes las antigues nacionalitats d'Espanya, vingut per imposició cesserista y aferrat per l'enlluernament del poble ab la Constitució de 1812, acabà ab lo poch que ns donava propi fesomia, ressentintse llàstima-nostre parla.

Als veritables catalans no ns cau bé una llengua fleuma y afembrada. Volém la nostra perque ns vés als llabis á cada bategament de nostre cor, no la volém una altra de més dolsa: volém que tingui de dolsor, la que nos mateixos temim.

Los moderns botiflers, los polítichs caciquistes, dimecres passat pogueren convencers que ls hi va molt bé lo de la «Vergonya eterna» del Dante, qu'contrast més hermós y patriòtic s'ofereix á la consideració de tothom entre'l parlament en català, sério y rahanat de l'alcalde, y las intemperancies y insults en castellà al poble de Tarragona, de part d'un polítich centralista empredrehit, de un català descastat, d'un tarragoni rebordonit, que havent perdut los bous, buscas les esquelles.

Ja poden motejar á nostra llengua de dialecte ls sabis de munició y de real ordre mentres los filolechs més eminentis de casa y de l'extranger proclamen sa excel·lència per lo treball mecanich que la produueix y per la perfecció ab que logral, fi, que es manifestar lo pensament. Cap'altra llengua novallatina la guanya en desenvolup de la vèu per lo nombre de vocals y especialment per la combinació de consonants, ategintill gran mobiment que l'accent li comunica.

No aixis, com aixis s'arranca la llengua d'un poble mascle que vol que se li reconegui el dret á la vila y que no para mai de vetllar pera conseguir la complita reivindicació de sa personalitat.

Lo primer element es la llengua, per que l'home, estudiant sa llengua, s'estudia si mateix, puix que'l llenguatge es lo trasllat més fidel de nostre ser intel·lectual, moral y fisich. Coneixer la llengua es coneixer tot lo capdol d'ideas de la nació que la parla.

No's queixin d'aquesta hora en endavant del desmor de la Terra ls forasters que's resisten a assimilarse, es una baixesa lo fer tota la vida de foraster.

La bona educació social y l'acte politich, demandan que estudien lo català tots los forasters que viuen en terras catalanases. Que segueixi nostre Alcalde lo camí planer y viable que ha emprès y ls aplaudiments xardorosos y espontanis del dia de Cap-d'any, per tot arreu l'acompanyaran.

Altras feridas morals té de guarir lo nou Alcalde de Tarragona. No volém dir que avingutsas conviccions á las conveniencias: may. Volém si recordarli que com Alcalde electri, lo mateix es Alcalde dels blancks que del negres, que s'inspiri en un esperit ampli y transigent oportunista y humà, pera concordia y satisfacció ab tots los elements de la Terra, desde's que figuraren en los partits que's diuen avansats, fins als reaccionaris. Aixis començará una vida nova pera Tarragona y ferem via pera constituir una Catalunya gran, digna, forta y honrada.

FESTA INTIMA

Las últimas y memorables eleccions municipals tingueren per inabilitat estable una corrent de viva simpatia entre los diversos elements que á l'entorn de la candidatura administrativa's congregaren.

Acabada la llyuya, va neixer l'idea de que s'havia de celebrar una festa á la que hi concorreguessin lo mateixos candidats derrotats que's tres que obtinqueren l'investidura de regidors, festa que tingüe lloch lo passat dimars á la nit en la Fonda de París.

Eran dos quarts de deu que's sentavan á l'entorn de la taula una quarentena de persones de totes las classes socials y de totas las ideas, demostrantse una vegada més que l'última llyuya electoral no fou un mobiment polítich, sinó que per lo contrari, dintre del programa exposat en lo manifest del 12 Octubre, hi cabian totes las persones de bona voluntat, fossin las que fossin sus ideas políticas.

Lo sopar fou admirablement servit, com tenen ben acreditad los Srs. Primata Germàns, y mentres se servia, s'recordava ab animació y entusiasme la passada llyuya y los propòsits de tots los congregats de renovarla ab més fe y dalt quan convinguí. Y era de remarcar que mentres en aquelles horas los elements caciquistes de Tarragona, bullían en busca de solucions que ls hi permetessin seguir disfrutant de l'Alcaldia, los tres regidors administratius permaneixen tranquilment entre'l cercle d'amichs en qu'els trobaven, ben allunyats á tanta intriga, y segurs de que al dia següent, desligats de tot compromís, podrían adoptar en l'acte de la constitució de l'Ajuntament, la línia de conducta més convenient als interessos de Tarragona.

En animada conversa es passà breument lo temps, iniciant los brindis al destaparse las ampollas de xampany Catalunya, D. Agustí M. Gibert qui feu remarcar la significació y importància de l'acte que s'estava realisant y las esperances d'un pervindre més hermós pera Tarragona, pervingre que dependia de la fe y constància ab que'l poble intervingués en la defensa de llurs interessos.

Seguidament va pender la paraula lo Sr. Caballé, qui després de felicitar als regidors electes senyors Boix, Rossell y Vallhonrat, diu que per tenir las dareres eleccions caracter d'accio social que anava contra'l caciquisme tan odiós com odiat, és perque hi van cabrir lo mateix republicans que carlins, totes las persones independents y de sana voluntat. Com a practich en cosas municipals seiu notar las contrarietats ab que tindrian que lluytar los nous regidors, y acaba diuent que no debia espantarlos lo compromís moral qu'havian contret ab lo poble de Tarragona, puig quedarian airoso sols en portar á la pràctica els bons desitjos que ls animan.

Parla després D. Joseph Ventosa, qui examinà los resultats de la passada llyuya, las circumstancies que las havian rodejat

y los medis qu'era convenient posar en pràctica pera vencer al caciquisme, puig entenia qu'encara que los contra'l modo de pensar de tota persona de conciencia recta, debia anar-se d'aquí en endavant á la llyuya, empleant armas parecudas á las de l'enemic, única manera de que no torni a reproduir l'escàndol de las eleccions de Novembre, en que la candidatura administrativa fou combatuda pel caciquisme ab medis de tota classe y venduda en alguns districtes per lo que tots sabem. Acabà proposant, y s'acceptà en principi, la creació d'una Junta electoral permanent, encarregada entre altres cosas d'establir una caixa electoral.

A continuació usà de la paraula D. Manuel Vicens, qui demostra qu'ell sempre havia defendat los mateixos principis regionalistes, y acabà dedicant uns quants humorístics períodes als caciches, dels qui digué són més amichs de sos interessos que de la patria, per més qu'així nom surti constantment de sos llavis.

Lo regidor electe D. Joseph M. Boix, parla en nom propi y de los companys Srs. Vallhonrat y Rossell, donant las gracies á quantas personas contribuixen a son triomf y oferint inspirar-se sempre en los actes en los principis de moralitat y honradeza que forman la bandera que portà la candidatura administrativa. Ofereix també dedicar al desempenyo del càrrec lo major zel y una voluntat decidida pera tot lo que á Tarragona convingui.

D. Antoni Rossell, també regidor electe, s'amenta de que sols fossin tres los qui en l'Ajuntament portessin la vèu de la candidatura administrativa; mes oferí, com abans ho havia fet son company Sr. Boix, suprir aquesta falta de número ab la major bona voluntat, pera que en la corporació municipal hi imperi la moralitat y la justicia.

Lo Sr. Tomás, candidat derrotat, ab clara y elegant frase, va felicitarse de que pera derrofarlo's tinguessin hagut d'empear los medis que s'emplearen, dolent-se de que ls pobres obrers per una miseria possessin al servei del caciquisme, quan aquest caciquisme may ha cuidat de que ls pobres obrers tinguin per no fixar-se en las subastas condició expressa, —medis d'evitar que se's exploti fentlos treballar més horas de lo que convé per un miserab le jornal.

Brindà Sr. Vallhonrat (D. J.), pera que's enemichs de la moralitat y de la descentralisació segueixin sa tasca de desacerts, puig ab això ajudan á sa perdió més que no pas los propis contraris.

Parla també lo candidat derrotat senyor Jordà, que feu notar lo enganyats que's porta als pagesos de Tarragona, fentlohs gastar cantitats que pujan á 56.000 duros en las obras d'una mina que á l'estiu no pot salvar las cullitas de l'horta. Excita als seus companys de candidatura que aniran al municipi á que s'en preocupon de la situació de la pagesia, qu'aquesta es agrahida, y si això s'fa, se l'arrancarà dels brassos del caciquisme. Ab motiu de la qüestió de aygas, va recordar-se la manera violenta ab que s'explotà durant las eleccions en contra del Sr. Ventosa, y això succeeix precisament perque la pagesia està entregada de pèus y mans al caciquisme y cal ferli obri ls ulls.

Usà també de la paraula lo Sr. Carbó, nell director de nostre estimat confrare La Creu, que va fer un hermosissim brindis, demostrant ab cites històricas la diferència entre la Catalunya d'avui y la Catalunya de la confederació catalana-aragonesa, vibrant en cada un dels períodes del discurs lo més viu entusiasme pera las idees regionalistes.

Lo Sr. Piñer pregà en breus paraules als regidors electes que's recordin quan ocasió hi hagi dels pobres y classes desvalgudes de Tarragona.

En nom de Lo CAMP DE TARRAGONA diugué algunas paraules nostre company Sr. Ferrer pera expresar que al publicar-se nostre setmanari sols nos guia l'idea de contribuir al desveillament del poble de Tarragona; que per lo mateix havíam secundat ab entusiasme y ab totas nostres forces lo mobiment electoral, y que encara que d'aquestes vivas llyuyts ne havíam surtit combatuts á sanch y foix en tots los terrers, may mancaria d'una manera decidida l'apoyo de Lo CAMP á tot quan tendeixi al bé de Tarragona.

Tots los oradors foren molt aplaudits debent fer notar lo gust ab que la concurrencia escolta al Sr. Carbonell y als Srs. Tomás y Jordà, aquests dos últims per la facilitat y elegància ab que s'expreseen.

Eran dos quarts d'una quan sortiam de la Fonda de París. Las horas havien volat y tots estaven altament satisfets de

la cordialitat y unitat de miras que havien regnat en la festa, prometents que no serà la última que's celebrarà.

Cartas obertes

Al Sr. Roig y Bergadá, diputat a Corts per St. Felip de Llobregat

VI

Que conduheixin a Roma hi ha molts camins: los uns hi portan directament, los altres hi fan cap després de mil girassons, però si tots poden emprendre pera anarhi, lo difícil es atinar quin es lo més dret, á fi de no fer una marrada massa llarga. Pera obtindre un triomf complet en las nostres ideas, succeeix lo mateix que per anar á Roma: poden emprendre diferents camins, podrà ésser més o menys llarga la caminada, podrá haverse de menester més o menys constància y treball, però tots aqueixos camins conduheixen á la mateixa fi; lo difícil, lo verdaderament costós de sapiguer coneixer d'entre tots els que té de portar lo triomf de nostres aspiracions més prompte

nostra tasca à llum del sol pera que tothom vegi en lo nostre procedir la noblesa que'n guia. Treballarèm sempre dins de la legalitat mentrens los centralistes nos deixin seguir la nostra ruta y mentres no'n precipitin à l'abim de la desesperació, sentnos apelar à medis extrems, que tots estèm disposats à apurarlos pera salvar la nostra estimada patria.

La feyna del catalanisme, com totes las que's refereixen à la reivindicació dels drets d'una nacionalitat, no pot ferse ni en uns quants mesos ni en un període curt d'anys, y molt més donadas las circumstàncies especials en que va trobar-se Catalunya desde que li foren arrebassades sas llibertats per Felip V fins a mitjans del segle passat, à l'iniciar-se'l moviment literari precursor de l'actual moviment social. Lo treball qu'ens havem sempre los catalanistes es pesat de si, però seria aclaparador sense l'esperança que'n anima de lograr pera Catalunya y las demés nacionalitats y regions espanyolas la llibertat que's hi manca pera viure com a pobles civils, pera seguir progressant, deixant de una vegada lo fatalisme que sembla peculiar a llurs rassas, però que's dèu més à la manera estranya d'estar constituit l'Estat y als cervells raquitichs que sense coneixer sas necessitats, dictan lleys que no obeheixen més que à llurs caprichos. Estèm dins del terreno de la legalitat y creyem que may ens treurán d'ell à menos que'ss gobernants espanyols estigan dominats per la mania del suici. Las Corts actuals nos són contraries perque l'immensa majoria dels seus membres no són verdaders representants del poble espanyol sinó del caciquisme, y perque aqueix poble espanyol que no s'ha pres la molestia de nombrar à llurs representants no ha compres encara de quin costat li ha de vindre la salvació per més que poch à poch obra's ulls à la veritat y no está pas molt llunyà dia que comprengu que com à remey suprèm no li queda altre que la confederació de las nacionalitats y regions que'l constitueixen. En las Corts actuals, quatre o cinquè sòis diputats han defendat l'autonomia de las regions, però qui dirà qu'un altre dia en lo mateix parlament espanyol lo caciquisme no sufreix una derrota vergonyosa y per lo tant triomf pera sempre'ss ideals autonomistas?

Ja he dit que ls altres dos medis de la seva classificació, medis anti-legals, poden ésser lícits en determinadas circumstàncies, en lo cas de que las lleys continguin la propaganda de las ideas autonomistas. No creyem pas qu'arribi dia en que las lleys desamparan los nostres drets, considerí punibles las nostres aspiracions; però si arribés aqueix cas, si'ss gobernants espanyols pretenguessin destruir la nostra obra construïda à forsa de balls y penas, si'ss perseguissin com a criminals sense otorgarnos lo dret de defensa, nosaltres en nom dels interessos sagrats de Catalunya, de la nostra dignitat y de la nostra vida, recorrirem al medi més extrèm, apelariam al recurs dels desesperats, vessant la nostra sanch y sacrificant las nostres vidas. Podrián acabar tots nosaltres y podríen engroixir las cadenes, però la sanch vessada seria la sava nova que donaria altra volta fruys abundantíssims. La llevar del catalanisme podrà ser dolenta per a algúns, però és d'aquellas que per més esforços que's fassin pera ferla desapareixer, més aumenta: com més tiranía, més desitj de llibertat.

JORDI DE MONTNEGRE.

Tarragona 4 Janer 1902.

Comentaris

Parlemne?

Com lo dissapte passat teniam massa feyna puig ab motiu de las festas ningú havia fet res pera Lo Camp fins à darrera hora, no tinguerem temps de contestar lo solt que ns dedicà *La Opinió*, ab aquella inoportunitat caciquista que no toca res que no ho esquerri.

Com las dos últimas ratllas del solt de referencia són una provocació, correspondrem à ella fent una miqueta d'història.

A Tarragona tothom sap que hi havia un tranyia que comensà anant malaient de rodas (à cada punt se trencaven los fusells) y acabà anant pitjor de quarts. Quant per vergonya de tots, aquella millora que tant honrava à la ciutat estava à punt de desapareixer, una casa extrangera, la casa Thompson de Lyon, feu proposicions pera adquirir lo tranyia, ab l'intent de cambiar la tracció animal per l'elèctrica y estableir à l'ençems una fàbrica d'elèctricitat. Las gestions donaren tant bon resultat que la casa Thompson, ab la promesa de que se li faria'l corresponent traspàs, creyem comensà y arribà à tindrer molt adelantada la tramitació de l'opòrtu expedient.

Donchs bé, tot d'unal tranyia acabà los quartos y plegà perque no's podia mantenir, y sense sapiguer com'n per qué, l'Ajuntament acordà canviar l'iluminació pública de gas per l'elèctricitat, en las condicions que tothom sap, impossibilitant que'l projecte de tranyia y iluminació elèctrica en unes mateixas mans se portés à cap.

Ara, que ls resultats fossin beneficiosos pera la ciutat no ho sabèm veure. La pressa de l'Ajuntament en anunciar la subasta de l'elèctricitat sis anys abans d'acabar lo contracte del gas, fou causa al nostre modo d'entendre:

1.er De que desapareguen lo tranyia, una de las mellores positivas que havia obtingut Tarragona.

2.da De que no s'establis una fàbrica

d'electricitat, impedint per lo tant la vinguda de capitals estrangers.

3.er De que'l mateix Ajuntament à acabar l'antich contracte pogués ferne un altre ab condicions més ventajosas.

Lo que vol dir en conseqüència que Tarragona n'surt crucificada pels quatre costats. Y aixís ho creuèm y estèm disposats à probarlo si à *La Opinió* li convé, que ns sembla que no li convé gayre.

Consideracions

Los elements caciquistas, están dei-xats de la mà de Déu. Crèuen qu'enca-ra estèm en aquells temps que's podian mosnar del poble, perqu'al poble no'l ne-cessitaven pera rès per la senzillà rahó de que tot lo seu poder los hi venia del gober centralista. Avuy tot està cam-biat: lo poble no vol sentir parlar de questa colla de politichs grans y petits que'ss han portat à la ruina y cada dia s'interessa més en los assumptos pù-blichs pera evitar la gran desfeta que'ss apropa.

Vivint fòra de la realitat, cegos y des-esperats, trèuen forças sobrehumanas pera defensar un règim corcat, que ni tots los puntals del mon poden aguantar per molt temps. Aquest desconeixement del gran vol qu'hun près las ideas modernas, fa que homes de talent recone-guin, fassin y emplein procediments ridí-culs, que no fan més que precipitar la seva caiguda y donar forsa a las ideas qu'ells voldrían aixafar d'un cop de punx.

No'n fa parlar la passió: reparin tot lo succehit en aquests darrers temps, no precisament fòra de Tarragona, sinó dintre de casa, y veurán que'n cada et-gegallada qu'hun comès han perdut un llençol y que'l seu descrèdit va cada dia en augment; y és que contra la corrent no s'hi pot anar y que'ss que hi van se ofegaren irremediablement.

Al fer lo que fan treballan inconscient pera nosaltres y'ss despotismes produxeixen més efecte que totas las nosaltres propagandas. En Canyellas, més llest que tots els plegats, no hi va contra la corrent, abans bé s'hi deixa portar més o menys y'ss resultats están à la vista.

Que vagin fent; las ideas autonomistas avansan com una riera y ho arre-basarán tot; això ho vén tothom menys los que tenen lo cap plè de sum. Los elements conservadors autonomistas de un costat, los radicals o federrals de l'al-tré y nosaltres que donem la mà a uns y altres pera agermanar lo particularisme, ho guanyarem tot, y sinó al temps.

Politiquerías

Figúrinse vostès que las actas de Madrid están sense aprobar, per no se quins pecats electorals, y que entre'ss electors hi ha'l fill del Sr. Ribera, senador vitalici; figúrinse lo desfici dels diputats *in partibus* y lo disgust del papà per la calma de govern devant d'un assumptu que tant dèu interessar à la familia, y després de tenir en compte tot això, comprendràn facilment que'l Sr. Ribera pare's sulfurés y que veysten los desitjos del govern en enllestar los presupostos y enviar à casa als representants de la nació, recorregués à l'obstrucció pera fer capital al govern.

Fins aquí tot anava molt bé; lo Sr. Ribera disposat à demandar que's contessin los senadors presents, un parell o tres de dotzenas à tot estirar, à l'objecte de fer aixecar la sessió sens aprobar los presupostos; però'n Sagasta l'envia à buscar; ell tot recelós demana à Montero Rios que no fassin rès que no torni, en Montero li promet que mentres ell presideixi pot estar tranquil; surt en Ribera, en Montero deixa la presidència y en un obrir y tancar d'ulls s'aprobó tot. Als pochs moments torna en Ribera y al veure que se l'havien risfat de mala manera, cridá..... però ja podia cridar, se tanca la sessió y pera la proxima se avi-sarà à domicilió.

El Imparcial, *El País* y altres periódics de Madrid feren l'indignat dihen que aquests sòs procediments *gitans* y altres coses pitjors. ¡Santa Ignocencia! Com si cada dia no vejessin procediments semblants dintre de la política espanyola. Abans, encara's guardavan las apa-riencies, però avuy ja ningú mira prim en rès y tot se fa à la llum del dia com si'l rebaixament de costums públicas y privadas estés consignat en las lleys del pais.

A la desfeta hi anèm en tren exprés.

Lo projecte de llei dels Sindicats Agrícols

Cosa més castigantemente espanyola que lo qu'ha passat ab motiu del projecte de llei de Sindicats agrícols, presentat à las Corts per lo senyor Marqués de Camps, ja'ss hi asseguro que no la trovarán. Què representan los pases del *Bomba*, ni los quiebros del *Guerra*, ni las *chulaperias* de las *chicas de Larapies*, ni los *jipios* de una *andalucía gitana*, ni la *Loteria Nacional*, ni rès de tot això qu'es la quinta essència de la *espanyoleria*?

Rès, absolutament rès; y sinó vegin y diguin.

Fa alguns anys, las societats agrícoles de tot Catalunya, y al devant de totas lo venerable *Institut agrícola català de Sant Isidre*, s'acoblaren formant la Federació Agrícola Catalana, quina presidència's confià primer al Sr. Zulueta y posteriorment al respectable patrici y

advocat Vilanova, D. Teodor Creus y Corominas. La Federació ha tractat, casi endebades, d'encomanar l'espiritu de associació als pagesos del restant d'Espanya, pera arribar després de constituir societats agrícoles que's apleguessen en Federacions regionals, à la constitució de la gran Federació agrícola espanyola, composta de totas las regionals, que fos la representació verdadera y genuina de la pagesia de tot l'Estat y que pogués imposar à las collas políticas las lleys que reclama eixa classe, sonament de tota Nació ben organisada y à Espanya la més beixa y opresa de totes.

Los esforços de la Federació Catalana s'han perdut en la buyidor, casi bê del tot, en aquelles terras del *hoy comemos mañana veremos*, però han estat ben fructuosos dins de casa nostra; com ho han rebelat los quatre Congresos agrícolas qu'ha celebrats y l'reviscolament de l'espiritu d'associació entre la gent de la terra, demostrat ab la creació d'importants núcleus de pagesos, qu'han començat à practicar ab l'espiritu progressiu y entenimentat de la nostra rassa, la mutualitat agrícola, la cooperació de consum y venda, la protecció reciproca, molts, en fi, dels innombrables y excellentissims fruys de la Associació per classes, que tindria de tornar à ésser, com ho fora en los mellores temps de la nostra nacionalitat, lo sonament de la vida social y política de Catalunya.

Però aytals associacions no poden pas, de cap manera del mon, desenrotllar-nos ni cumplir los llurs importantíssims fins dins de la llei. L'elaboració vigent perque à la especial-sació de las lleys, à l'elaboració de las que tenen d'enmotllar los nous progressos socials sempre s'hi arriba tarà y malament, en aquesta infelis Espanya; y es per això que la Federació s'ha preocupat ja desde que fou creada, d'obtingre novas disposicions legals à qual redós poguessen organizar-se fructuosament los agricultors; per això recabà la creació dels Sindicats agrícols, qu'énlepolint ab las ventatjas y profits materials als llurs individus, anessen donantlos cohesió moral, espiritu de classe que'ss hi permeten un dia fer la balansada al llur favor dins lo règim polítich, entès aquest mot en lo bon sentit.

Hi ha en aquesta materia un exemple ben ovirador a imitar lo de França. Allí los més de la pagesia, agravats per los tremens resultats de la guerra à Prussia, la tenian anys enrera tan atuhiada com està de present la nostra; però los francesos sapiguaren entendrés; se promulgà la llei de 21 de Mars de 1884, facilitant la creació dels esmentats sindicats y'ss efectes maravillosos han aixecat l'agricultura francesa al nivell superior de las europees.

Es clar que las quatretas incalificable que regéixen las darreries del malaventurat Estat à que pertanyèm, tenen interessos oposats per diamètre als de la nostra classe, com à las de totas las que treballan y pagan; és clar que sent lo llur lema «divideix y vencerás», no poden pàs veure ab bons ulls l'organisiació dels sufers qu'ab paciencia ab prou feynes conceble'ss mantenim, qu'ha d'és-ser lo principi del llur fi; és clar que no hi poden consentir en la creació de forums centres de productors que per la llei fatal qu'à Espanya fa sempre, sempre enemichs al Estat, qu'ellas menan, y als que treballan y tenen iniciatiwas, vindrian à ser de primer muradal à la fatal influència dels llurs homes y després alsapremés d'immensa potència pera estimbarlos y anorrearlos, à ells y al sistema ab que explotan al pays; y comprehendent això, ja és de veure que may de la vida permetrà la creació de dits centres de dits sindicats, tal com tindran d'ésser. Però la Federació, que tot això sab y creu, havia d'intentarla sisquera, aquesta proba suprema; y à això s'encaminaren las gestions, ab tant bon resultat, apparentement que'l Ministre li encarregà à n'ella la redacció del projecte de llei de crea-ció dels sindicats, y prévis los tràmits de rigor, aquest projecte, obra cabadísima, segons los entesos, de l'esmentat senyor Creus, fou presentat à las Corts.

Y aquí vé lo castigantemente espanyol de que parlavan al principi; apesar de que tot anava vent en popa, de que'l Govern havia fet seu lo projecte, de que la Comissió l'havia informat favorablement... eixi al Senat un ex-ministre liberal, lo Allendesalazar, y feu tanta obstrucció al projecte, qu'aquest no ha passat de tal. Se ns dirà que no és prou un senador pera impedir una obra del Gobern, y és cert; però y quan lo senador y'l Gobern marxan d'acord pera deixar contents y enganyats als qu'esperan quelcom de aquella gentuza.

Los arguments del Allendesalazar son de primera calitat «Que la paraula» Autonomia dels Sindicats, «empleada en lo projecte ès anti-constitucional...». Pobra Constitució, barrinada per cinquanta llochs ab continuas tramoyas y martin-galas, de las que'n són ben mestres los politicaires, à la que's vol fer servir de tapa, bruts de conveniences inhonestaes. En fi, val més no pendres en serio aquest argument, qu'al cap de vall no es tant castigant com lo segon:

«Quèls Sindicats no's desentrollarian més qu'à Catalunya y qu'allí, al temple de las lleys, no més se'n fan que pugan servir pera tota Espanya».... Veritat, companys de pagesia, que si no encun-gües d'ira faria morir de riure aquesta... sortida, verdader crit mussulmà del qui preten lligar de pèus à un qui vol caminar per la potissima rahó de qu'ell està tutlit?

Apliqueu, apliqueu à qualsevol ordre de la vida individual, familiar, municipal, social política, aquest criteri estupit y diheu si hi ha prògres possible.

Y ls Excelentíssims senyors Senadors

de las nostres comarcas agrícolas, ara mortas y ben mortas, pera las que la formació dels Sindicats, ab arreglo al plan de la Federació, fora la vèu de la resurrecció y de la vida, consentint aquestas rahóes y l'obstrucció fatal de son autor, verb en aquesta ocasió de la politiqueria madrilenyà!

Y ls nostres hisendats y propietaris elegint, quant torni à vindre'l cas, senyors que tal consenten, pera que no's ressentissi'l Don Fulano o'l Don Mengano que's fà'l gran honor d'anarlos à buscar lo vot de compromisió, de dísel' llui amigo y de treure l'Alcalde municipal que no'ss acomoda!

Certament, això casi es tant castigantemente espanyol com los.... arguments del Allendesalazar!

Però, ara, al nostre veure, una cosa li toca fer à la Federació agrícola catalana. Publicar en un opúscul à dues columnas, devant per devant l'un dels altres, lo discurs del Allendesalazar y las estadístiques del progrés agrícola de França d'ensà de la mentada llei del 84: y repartirlo, ben escampat, per tota Espanya aquest opúscul: pera qu'el nostres confreres de per tot comparin y vegin si's combé més arrembar l'espalla al sostinent de las funestíssimas oligarquías que responen ab aquellas.... oposicions à lo que representa avens, cultura, civilisació y benestar, à ajudar cada un en sa terra y dins sa esfera à aquests ximplets de particularistes tant anti-patriots qu'ab los ulls fits en las nacions cultas, pretenen transformarlos procediments de conreu, anorrear la usura, suprimir intermitjories caríssimes, enllayar la pagesia, agermanar a tots los qui viuen de la terra, matar lo caciquisme, curar l'absentisme funestíssim, impedir lo socialisme agrari; y tot això valentos dels eficacissims medis que tant excelents resultats donan en totas las nacions dignas de ser anomenades europees y civilizadas!

JOAN POBLET.

Montblanch, Janer de 1902.

Sessió de l'Ajuntament

Pocas vegades havíem vist un pùblic tan numerós com lo que va concorrer à la darrera sessió de l'Ajuntament, ni mai tampoc s'haurán vist, —ben bé ho podem afirmar sense incorre en exageracions de cap mena—enormitats tan monstruoses com las que's van cometre per culpa del jà famós En Ferran de Castellarnau, que presidia la sessió en sa calitat d'Alcalde interí.

Aquella suficiencia tan enfatica com ridicula que s'expressaba, y que posava de mañifest, agravant la seva desgraciada situació, lo desconeixement absoluto que té de tot, fins de las nocións més rudimentàries de la llei, y aquella poca consideració al pùblic, excitant y provocant la justa indignació del nostre honrat poble, van ésser pera tothom una revelació: la de que'l Sr. Castellarnau és un cas patològich y per conseguent irresponsable de quant fà y ha fet.

Y per això entenem nosaltres que's crits y esvalots del pùblic airadíssim per la conducta d'en Castellarnau, més que contra aquest, que verdaderament sols vâ fer d'estira cordeles, anayan contra's autors del plàn, que no s'atreveixen à donar may la cara, únichs culpables de tot quant vâ succehir aixòs com de la major part de fets qu'ha realitat l'Ajuntament, y qu'han determinat aqueix d'orecias que entre la Corporació y'l poble de Tarragona venia existint.

Pastillas Morelló

Lo que havèm dit al comensament de aquestas ratlles: no té noció de rès. ¡Que Déu l'hagi ben perdonat!

Posessionat de la presidència'l senyor Cuchi, lo Sr. Canyelles, secundat pel Sr. Sans, demanà qu'en cumpliment de la llei y pel decoro, prestigi y serietat de l'Ajuntament á la vegada, que tant s'havien ressentit ab los disbarats que desd'el sitial de la presidència s'havien fet, se comensés per constituir legalment l'Ajuntament, investint als regidors ab las insignias de son càrrec, á lo que contestà'l Sr. Cuchi, ab tota la frescura d'aquest mon: *se suspende la sessió por unos minutos á fin de que se pongan de acuerdo los Sres. Concejales para la votación de Alcalde efectivo.*

Aquesta sortida del Sr. Cuchi, molt propia del qui va denunciar per separatistes a la comissió del Centre Industrial, que va visitar al Ministre d'Agricultura, tan prompte després d'ell, y á espaldas dels comissionats; aquesta resolució tan renyida ab los preceptes de la llei y ab las reglas de la cortesia, promogué una forta tempesta de protestas, xiulets y crits de fòra, y donà lloc á comentaris y propòsits de tal naturalesa que, pera los que n'son objecte de semblants distincions, significan sempre moralment la inhabilitació perpetua pera tot càrrec públic. Es á dir, segons siga la epidermis moral dels interessats. Val á dirlo tot.

Reanudada la sessió, se va procedir á l'elecció d'Alcalde president, resultant 13 vots á favor del regidor federal senyor Pallarés y 9 papeletes en blanc; mes com lo Sr. Cuchi va impedir, se pot dir quasi violentament—y nosaltres creyem que al ferlo va usurpar un dret que la llei castiga—que los Srs. Vallhonrat y Boxó prenguessin part en la votació d'Alcalde, y aqueixos vots, ne tenim la seguretat, hauríen sigut pera'l Sr. Pallarés, resulta que aquest senyor si bé ha quedat d'Alcalde interí, és lo verdader y legítim Alcalde, elegit per liberrima voluntat de l'Ajuntament de Tarragona.

L'ovació del públic al posessionar-se'l Sr. Pallarés de son càrrec y las enèrgicas y tremendas protestas que la conducta del Sr. Cuchi v'á mereixer dels regidors canyellistes y federaus y públic en massa, ne són una confirmació eloquèntissima.

La conducta observada abans pel senyor Castellarnau, s'explica molt bé: ja havèm dit ans qu'es un cas patològic. La del Sr. Cuchi.... també s'explica: com un cas notable y molt raro de desaprensió, tractantse d'una persona que per la seva carrera, per lo seu nom y posició, figura en la nostra classe social, tinguda per directora.

Més prosseguim la narració dels fets.

Lo Sr. Pallarés feu un discurs en català, molt sentit y impregnat de verda-dera doctrina democràtica, manifestant, després d'agafar l'honor que se li havia dispensat elevantlo en aquell lloc, quan n'eran altres més mereixedors per les seves aptituds, que sempre estaría al servèi dels interessos generals de la ciutat, á quin si hi posaria tot lo seu zèl y tota la seva bona voluntat.

Com lo Sr. Pallarés v'á ésser molt aplaudit y aclamat, tant per las seves manifestacions com per haverlas fet en català, afegí tot seguit, «que mentres explícitament no s'acordés altra cosa per l'Ajuntament, en las sessions del matxix se parlarà en català».

Y tot això, aquell senyor que desd'el mateix sitial havia dit poch abans, que en las sessions del Ayuntamiento debe hablarse en castellano según previene.... i la Constitución!!! se trobava en lo banch dels ex.... tan campante y satisfecho.

Esmeniant la tremenda planxa comesa pels Srs. Castellarnau y Cuchi, y á petició del Sr. Cañellas, lo Sr. Pallarés ordenà qu'es cumplís lo qu'es de rúbrica en aytals cassos, qu'és posar la banda als regidors electes, y que vé á ésser la confirmation de la seva posessió.

Y això és lo que v'á applaudir lo pùblic al portarla la banda als Srs. Boxó y Vallhonrat: «la presa de posessió» qu'és lo que significava en aquell acte. Es á dir, la derrota vergonyosa dels Castellarnaus, Cuchis, Barbas y altres Déus menors del caciquisme local.

Això y no altra cosa significaven aquells aplaudiments, donchs bé prou que ha sap lo nostre poble, que la banda carmesí, significant una tira de las honorosas gramàllas dels concellers, varen ser imposades com senyal d'escarn, per lo representant de Felip V lo Dux de Berwick, y en venjança contra Catalunya per haver lluitat y combatut fins á l'últim moment, en defensa de sas llibertats pa-trias.

Tot seguit se procedí á la elecció de regidors d'Arcalde, resultant elegits los señors Cañellas, Chulvi, Cuchi (M. T.), Prat, Masdeu y Boxó, per las 1.-2.-3.-4.-5.-y 6. respectivament.

Ademés, varen ser elegits sindichs primers y segons, los senyors Barba y Xart, y s'inxerí la sessió, després d'acordar quels dies de sessió ordinaria, serán com abans, los dimescres, y á la mateixa hora.

L'importància y significació extraor-

dinàrias d'aquesta memorable sessió, sal-tan á la vista, ab la simple puntualisa-ció de lo ocorregut.

Que'l Sr. Pallarés, elevat á l'Alcaldia per los votos, principalment, dels federaus, dels canyellistes y dels administratius, n'oblidi mai qu'és fill del poble; donchs es ben segú que sentho aixís lo imperi del caciquisme local haurà rebut una sortegada tremenda, ab lo que pres-tarà un servèi importantissim á la causa y los interessos de la civilisació tarragonina, deixant un bon recor que no's bo-rràrà mai del seu pás per l'Alcaldia.

AL CENTRE INDUSTRIAL

Presidida pel Sr. Gramunt se celebrà'l dimecres passat l'Assamblea general ordinaria, en la qu'el nostre company en Pere Lloret, llegí la Memoria de la gestió del Centre durant lo darrer any, que li valgué, com á la Junta Directiva, un vot de gracies á proposta del Sr. Fábregat.

Lo Sr. Coca, Tresorer, donà compte de l'estat general d'ingressos y gastos, que importan, los primers 3.874 30 pesetas, y's segons 3.867 83.

Després s'aprobaron varis reformas introduïdes en lo Reglament, sobre l'elecció de Secretari, la primera; pera donar més amplitud al Centre; la segona, á quin objecte se crean seccions que funcionarán d'una manera autònoma; y la tercera, respecte á l'elecció del vocal que ha de representar al Centre en la Junta d'obras del Port.

Se procedí á la renovació de càrrecs, quedant elegits los Srs. D. Manel Ferrer, Vis-president; D. Francesch Coca, Tresorer; D. Joan Serra, D. Joseph Vidal, D. Emili Batalla, D. Eugeni Virgili y D. Joan Molas, Vocals, los qui formaran la Junta Directiva, ab los Srs. D. Francisco Gramunt, President; D. Francesch Cremades, D. Joan Caballé, D. Joseph Martínez, D. Tomás Ramón, D. Ramón Parés, D. Baldomer Arola, Vocals y D. Pere Lloret, Secretari.

Y finalment se v'á nombrar una comisió composta dels Srs. D. Joaquín Boix, D. Antoni Soler Roca, D. Alfons Fabregat, D. Tomás Alarma y D. Francesch Potau, pera que junt ab un altre que'n nombrarà la Junta Directiva, gestio que'n sia necessari pera que melillor l'alumbrat pùblic, se rebaixil prèu del gas y de l'electricitat, y's reformi's cumpliment, si ha arribat aquest cas, lo contracte ab l'Ajuntament de Tarragona.

L'ovació del pùblic al posessionar-se'l Sr. Pallarés de son càrrec y las enèrgicas y tremendas protestas que la conducta del Sr. Cuchi v'á mereixer dels regidors canyellistes y federaus y pùblic en massa, ne són una confirmació eloquèntissima.

La conducta observada abans pel senyor Castellarnau, s'explica molt bé: ja havèm dit ans qu'és un cas patològic.

La del Sr. Cuchi.... també s'explica:

com un cas notable y molt raro de desaprensió, tractantse d'una persona que per la seva carrera, per lo seu nom y posició, figura en la nostra classe social, tinguda per directora.

Més prosseguim la narració dels fets.

Lo Sr. Pallarés feu un discurs en català, molt sentit y impregnat de verda-dera doctrina democràtica, manifestant, després d'agafar l'honor que se li havia dispensat elevantlo en aquell lloc, quan n'eran altres més mereixedors per las seves aptituds, que sempre estaría al servèi dels interessos generals de la ciutat, á quin si hi posaria tot lo seu zèl y tota la seva bona voluntat.

Com lo Sr. Pallarés v'á ésser molt aplaudit y aclamat, tant per las seves manifestacions com per haverlas fet en català, afegí tot seguit, «que mentres explícitamente no s'acordés altra cosa per l'Ajuntament, en las sessions del matxix se parlarà en català».

Y tot això, aquell senyor que desd'el mateix sitial havia dit poch abans, que en las sessions del Ayuntamiento debe hablarse en castellano según previene.... i la Constitución!!! se trobava en lo banch dels ex.... tan campante y satisfecho.

Esmeniant la tremenda planxa comesa pels Srs. Castellarnau y Cuchi, y á petició del Sr. Cañellas, lo Sr. Pallarés ordenà qu'es cumplís lo qu'és de rúbrica en aytals cassos, qu'és posar la banda als regidors electes, y que vé á ésser la confirmation de la seva posessió.

Y això és lo que v'á applaudir lo pùblic al portarla la banda als Srs. Boxó y Vallhonrat: «la presa de posessió» qu'és lo que significava en aquell acte. Es á dir, la derrota vergonyosa dels Castellarnaus, Cuchis, Barbas y altres Déus menors del caciquisme local.

Això y no altra cosa significaven aquells aplaudiments, donchs bé prou que ha sap lo nostre poble, que la banda carmesí, significant una tira de las honorosas gramàllas dels concellers, varen ser imposades com senyal d'escarn, per lo representant de Felip V lo Dux de Berwick, y en venjança contra Catalunya per haver lluitat y combatut fins á l'últim moment, en defensa de sas llibertats pa-trias.

Tot seguit se procedí á la elecció de regidors d'Arcalde, resultant elegits los señors Cañellas, Chulvi, Cuchi (M. T.), Prat, Masdeu y Boxó, per las 1.-2.-3.-4.-5.-y 6. respectivament.

Ademés, varen ser elegits sindichs primers y segons, los senyors Barba y Xart, y s'inxerí la sessió, després d'acordar quels dies de sessió ordinaria, serán com abans, los dimescres, y á la mateixa hora.

L'importància y significació extraor-

Obran per inhalació dels agents antisséptichs, anti-catarrals y anti-asímàtics que's despen-nen mentres van desfentse per la boca. Curan la TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARRS, RONQUERA, ABCESSOS PULMONARS, ETC.

Farmacia del autor, Portal del Angel, 21 y 23, Barcelona

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totas las malalties del

VENTRELL

per cròniques que sian, regularisant son funcionament y reforçant los debilitats. De venta en totas las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gracia, 4, Barcelona.

G. SERRA Y TRILLA

METGE CIRURGIA

ex deixable de l'minent Dr. Áqua, en malalties de la pell; ex Metge alumne de l'Institut de Alfonso XIII de Bacteriologia y Seroterapia

MALALTIES DE LA PELL Y MALALTIES CRÒNICS
CONSULTA DE 11 A 1
TARRAGONA.—COMTE DE RIUS, 20. 2.º—TARRAGONA

Colegi provincial
TARRAGONA

per los beneficis liquits del vinticinqué any social.

Facilitarán facturas en aquesta ciutat, pera'l cobro de l'esmentat dividendo los comisionats del Banc, Srs. Ferrer Sau-gar y C.^a

Camisas y corbatas alta nove-tat. Camisiria de Pau Brú, Comte de Riús, 24.

Qui es que per edat que tingui no voldrà conservar lo primitiu color dels seus cabells? Pera conseguirlo lo perruquier CASALS poseix un procediment indi, purament vegetal, que no taca en lo més mínim lo cutis, reproduceix lo cabell y priva sa cayuda.

TIP. DE FRANCESCH SUGRANES, COMTE DE RIUS, 9.

CLINICA

de malalties de la mare, vías urinarias y cirugia general

DEL

Dr. B. Esteban Lahoz

EX ALUMNE INTERN (PER OPOSICIÓ) DEL HOS-PITAL CLINICH DE SARAGOSSA, EX AJUDANT OPERADOR DELS REPUTATS CIRURGIAMS DRS. LOZANO, QUINTERO Y CENZANO, PREMIAT PER L'ACADEMIA D'HIGIENE DE MADRIT, ETZ., ETZ.

Consulta á Reus, de 11 á 1 y de 6 á 8.

Arrabal de Santa Ana, 10, segon.

A Tarragona, de 3 á 5.—Carrer de la Unió, 17, entre-sol (á casa Barba).

SABATERIA

DE
Francesch Potau

Rambla St. Joan, 52.—Tarragona

Calsat á mida

Perfecció

Baratura

Promptitud

Rambla St. Joan, 52.—Tarragona

SOCIETAT GIMNASTICA

Higiènica y hidroteràpica nocturna (9 á 12 nit)

DIREGIDA PER LO PROFESSOR TITULAR TO-MAS MARTÍ Y FILL, EN SON GRAN ESTABLI-MENT, RAMBLA DE SANT JOAN, 38, ENTRA-DADA PER LA FAXTADA LATERAL Ó PER LO CA-RRER D'ADRIÀ

Quedem reconeguts á l'atenció.

Programa de las pessas qu'executarà la música de Luchana en lo passeig de Pi y Margall de dotze á dos quarts de dues:

1.ª «El motete», pas doble.

2.ª «Patina», gavota.

3.ª «Coppelia», fantasia militar.

4.ª «Mari Juana», polka.

Nostre bon amich D. Manel Garay Voitó, comissionat principal de «La Catalana», companyia de segurs contra incendis, ha tingut l'atenció d'enviarnos un bonich calendari anunciador pera'l actual any.

Titul de soci..... 5 ptas.

Per un any..... 15 »

Quotas que'l Srs. Socis podrán satis-

fer lo dia del seu ingrés ó durant los qua-

tre primers mesos á rahó de cinch pes-

sets.

En iguals condicions s'admeten abo-

nats anuals á 25 pessetas poguen disfrutar del gimnassi desde las vuit del matí

á darrera hora de la nit; excepció de la

classe especial y reservada al sexe femení.

Edat mínima 20 anys.

Teatre Principal TARDE.—El dra-ma en set actes y 14 quadros «D. Alvaro ó la fuerza del sino»

NIT.—Las comedias en dos actes «El Patio» y «El Nido».

Pera demà.—TARDE.—La comedia en tres actes «El en

Xarop de hipofosfites CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més de un any de una escrufolacrònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se presenten per aquests casos, vaig ensejar los **Hipofosfites Climent**, trobant consol lo pacient ja en el primer frasco y molt pròmpte la curació completa.—**Dr. Siloniz**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presents a la meva clínica a causa d'afeccions genitales provinentes de la falta de fixesa de les viscències abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats.—**Dr. Gibert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo legítim **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Maquinaria agrícola, industrial y vinícola

Complert assortit en ferreteria

Marceli Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de píncial representant de Barcelona, Srs. Ignaci Sanlere y C.^a, constructors d'arades y bògits pera fonda llaurada y demés màquines agrícoles

LA JOYA DEL CENTRE
ESTABLIMENT DE BEGUDAS

DE JOSEPH RIOJA

22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22
Se despatxan tota classe de vins y licors de les més acreditadas marcas a preus molt econòmics.

Se serveix a domicili.

La confianza

SASTRERIA DE EMILI PUJOL
9, Unió, 9

TARRAGONA

BELLOTGERÍA

DE

F. RIGAU

Baixa de Misericòrdia, 14
TARRAGONA

Gran assortit de rellotges, de tota classe y preus. Taller de compostures.

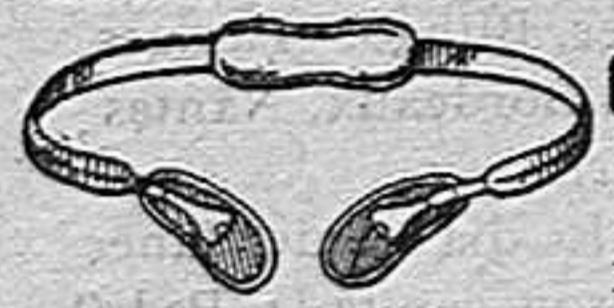
La Menorquina

PASTELERIA Y CONFITERIA

DE Ramón Montserrat
Major, 32, cantonada al del Abad
Tarragona

Aquest establiment ofereix al públic que de tot lo relacionat ab sa classe la especialitat en guirlasses del Pilar y Belgas. Cafès torrats diariament. Xerez y Xampanyans de totas marcas.

Se serveixan bodas y bateigs

Gran fàbrica de braguers

34, Unió, 34

Hernadios (TRENCACTS)

Aquest establiment compta ab los avencions mes moderns y pràctichs que la ciència requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdics.

Especialitat en lo bruguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de les trencadures.

Grans existències en bragueteria de goma pera la curació radical de les trencadures congènitas y adquirides de l'infància y tot lo concernent a Cirujia y à Ortopedia.

Casa recomenada per tots los senyors metges que dan tingué ocasió de coneixela, tant per los gèneros de son cátalch com per los preus redunits.

PERE MONTSERRAT. Unió, 34.—TARRAGONA

BOTIGA DE VARIS GENEROS

DE J. GÜELL

39, Major, 39.—TARRAGONA

Capas de 3 á 15 duros

Gran existència en capas de classe superior ab elegants y variades gíras á preus de fàbrica.

Ademés hi ha un complert assortit de gèneros pera senyoras y senyors, propis de la present èstació.

Camiseria, sastreria y gèneros de punt.

Mundos, paraguis y cotilles.

Llensols de cotó, de 8 pams ample per 13 y 12 de llarg, á 10 rals un.

Tancat los dies de festa

39, Major, 39.—TARRAGONA

Emulsió Nadal

ES LA MILLOR

fosfits de calç y de sosa. Aprobada y recomenada pel Colegi Medich oficial de Barcelona y analitzat per Dr. Bonet, catedràtic de Farmacia a l'Universitat de Madrid. Es aliment, lleminadura y medicament tònic y estimulant del desenrotol fisich; augmenta la secreció de la llit; ajuda la creixensa dels ossos y l'trenca las dens; d'efectes positius en les embracades y en l'infància. Es crema clara, blanquísima y la mes agradable ('s conserva sempre.)

Cura la tos, catarros, bronquitis, tisis, espiritu, hinzatisme, raquitisme, debilitat, poxa, reumatisme, diabetes etz, etz.

Rebutjar las similars y estrangeras, que no receptan. despatxans ni prenen los bons espanyols. De venda, en totas las farmaciacs.

Dòposit: Dr. Andreu, L. Gaza Barcelo-

na G. García, Martín y C.^a y Fernandez, 4,

Madrid y en totas las capitals y poblacions portants. M. Nadal, Tarragona.

BANYS MEDICINALS

AGUAS DE MAR Y DOLSA

Pera les persones que sufren DOLOR REUMÁTIC o INFILTRATORI, així com herpetisme y erupcions, se preparan uns banys compostos, ESPECIALLYAT DE LA CASA, que donan excellents resultats, conforme ho acreditan lo sens nombre de personas que tots los anys usen.

Fa més de 50 anys que està obert l'establiment, baix la direcció sempre de sos mestres amos y propietaris SENYORS SARDÀ, GERMIANS, i èndicats uns banys compostos, per la majoria dels senyors metges d'aquesta capital y de fora, lo qual creuen es garantia suaua per les persones que tingan de visitarlos, ab la seguretat que obtindran un prompte alivio en sus dolencias.

BANYS DE RECREU EN BANYERAS PICAS DE MARRE.

Carrers de Mar, 30 y Lleó 48.—TARRAGONA

Calefacció per petroli

Economia Comoditat

BON CALOR SENS OLOR

Higiene ni perill

Calorifer DITMAR

PREU 15 PESETAS PER TOTA ESPANYA
MARIÁN CLANXET

Carrer de la Unió, 14, Tarragona

PLASSA DE PRIM 2, PRINCIPAL, REUS

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE A. PONS ICART

SAN AGUSTÍ, NUM. 21, PIÉ SEGUÍ, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dentis y genivas.

Extracció de dents, caixals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, empomaduras y orificacions.

Perfeccionament la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

Lo Dr. Jordán

CIRURGIA DENTISTA

Ex-alumne del Colegi Espanyol de Dentistas, Ex-operador de la casa del Dr. Treviño, Madrid, etc.

Participa a tots nombrosos clients y al públic en general, que relacionat ab las millors casas extrangeras, pot oferir dents artificials á preus molt ventajosos.

Pera las operacions odontològicas que dit senyor practica, compta ab tots los anestesiòs fins al dia coneguts.

PLASSA DE PRIM 2, PRINCIPAL, REUS

Opera a Tarragona los dimarts de las 9 del matí a las 5 de la tarde y los divendres de 3 a 5 de la tarde

RAMBLA DE SANT JOAN 70, ENTRESOI

CONFITERIA

DE CABRÉ GERMANS

34, Carrer Major, 34, Tarragona

En aquest establiment s'hi trovarà un gran assortit de galetes, vins y licors de totas classes, tant del pais com del estranger á preus sumament rútils.

Especialitat en encàrrechs pera casaments y bateigs. Avisant ab anticipació s'elaboran los exquisits dolços anglesos BATS VICTORIAS y LOCHIANHAS. Especialitat en el saborós pastel ESPOA-RUS

Gran magatzem de calsat

IAS BALEARES

Rambla S. Joan, 50.—Tarragona

Fàbricas á Palma y Mahón.—Gèneros superiors y de durada. Preu fixo.

CERVERSERIA MODERNA

(A CA'L BOYRA)

DIPÓSIT DE GEL

Vins de totas classes. Refrescos y licors. Servei á domicili. Resspons tots los días á preus molt acomodat.

Unich representant de la cervesa Moritz. Rambla de Sant Joan, 72, cantonada al carrer de Fortuny.

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real 6, cantonada Rebolledo 20

En aquesta casa trobarà la industria, la agricultura y las arts, un complert surtit de drogas, sulfat y primeras matèries pera abocados ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sobre FLORESTILLA de la millor marca

TARRAGONA

Trobaran los aficionats á la fotografia un complert de cambras, trespeus, cubetas, prempses escorredoras, dipòsits d'aigua, esfumadors, caixires, fanals de varis formes, cartolinas, paper citrat Lumière, paper bromurat lluït, placas porcellanias, targetas postals sensibles, esterescòpiques y vistas esterescòpiques y bany viratge combinat.

Disposarí del paper brillant Gelatina citrat de plata y albumina marca «Tambaur».

Cambra instantanea. Llamp exprés

9 per 12 ab 12 chasis 70 pesetas.

9 per 12 ab 6 " 45 "

9 per 12 ab 12 " 100 "

6 1/2 per 9 ab 6 " 10 "

6 1/2 per 9 ab 6 extra 13 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

Inch lo gust de participar ma nombrosa clientela, que he rebut las cambras Stereoscòpicas (Delta-cartouche) ab propietat de poguer aplicar placas y pel·lícules. Preuunita á l'exposició de París ab medalla d'or. Unica casa a Espanya que's troba en venda.

REVELADOR CARDONA

Unich en sa classe per ser lo més ràpit, no s'altera ni taca

PREUS SENS COMPETENCIA

SE DONAN INSTRUCCIONS.—LABORATORI A DISPOSICIÓ DELS CLIENTS

APODACA, 27, Y PLASSA D'OLÓZAGA, 9, TARRAGONA

EXCELCER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cuiró, de color inalterable y teixit tantissim bo, que resisteix tota prova al devall d'un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab uns pintats tan rebòns, que ni Rafael ni Murillo los podrían fer millor, aproposit per regalos; causan gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de basons, parassols de totas menes que son mol, barato y bons.

Millor dit: no ya cap casa en 'an bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Quintana y Torres

Guanos ELEFANT

de composició garantida propis pera hortalisses, cereals, llegums, farratges, arbres fruitals, vinya, etc., etc., especials pera cada cultiu.

Materias químiques y minerals de gran poder fertilisant. Despullas: segón, segonet, trits, farina, cuarta y segona. Preus ventajosos.

Carrer de Barcelona, 4.—Tarragona

Gran Saló de Perruqueria

SABATER GERMANS

52, RAM